

Preek 8 juni 2025, Pinksteren
HWS Ontmoetingskerk
Handelingen 2:12-39

Gemeente van Jezus Christus,
We zullen het allemaal wel kennen... Die straatverkopers...
Vaak zijn het studenten die ergens op een druk punt staan en die je er dan op allerlei manieren van proberen te overtuigen om... Eigenlijk gewoon geld te geven aan het bedrijf waarvoor ze daar staan. Persoonlijk vind ik dat altijd heel irritant. En ik vermoed dat ik niet de enige ben. Vroeger nam ik soms nog weleens de moeite om naar ze te luisteren. Ze zijn immers erop getraind om potentiële klanten niet zomaar te laten weglopen. Maar door ervaring wijs geworden zeg ik nu gewoon heel duidelijk 'nee' en loop ik door. Ergens voelt dat ook een beetje gemeen, maar zowel voor hun als voor mijn tijd duidelijk de juiste keuze.

Een tijdje terug liep ik met mijn kinderen op zo'n druk punt en zag ik weer een aantal van die straatverkopers. De kinderen waren ergens druk mee en dat gaf mij de gelegenheid om een beetje het doen en laten van die straatverkopers te bekijken. Ze deden heel duidelijk hun best om contact te krijgen met voorbijgangers. De meesten van hen deden net als ik, ze reageerden afwijzend, of soms negeerden ze de verkopers... Maar soms beet de vis. Dan stond zo'n verkoper een tijdje met iemand te praten, maar voor zover ik kon zien werd er niets verkocht. Kennelijk is het niet gemakkelijk om op die manier geld te verdienen aan mensen. Ik heb het niet gezien, maar ze zullen ongetwijfeld weleens succes hebben, anders zouden ze er niet staan. Toch blijkt wel dat de meeste mensen niets met die straatverkopers te maken willen hebben.

Straatverkopers zijn niet iets nieuws. In de tijd van de Bijbel waren ze er ook al. Zelfs veel meer dan nu. Mensen hadden hun producten, bijvoorbeeld de oogst van de akker, en gingen naar de markt om die te verkopen. Straatverkoper. En terwijl ze er toch waren kochten ze op diezelfde markt vaak weer andere dingen. Winkels zoals wij die kennen waren zeldzaam en webshops bestonden natuurlijk nog niet. Iedereen kocht dus weleens iets bij een straatverkoper, en velen kenden ook de ervaring om er zelf zo één te zijn. En u kunt zich voorstellen hoe dat ging. Veel geroep over de laagste prijs, veel gepraat om klanten binnen te halen. De mensen leerden ermee om te gaan. Ze waren minder vatbaar voor gladder praatjes dan wij.

En toen was het Pinksterfeest, het Wekenfeest, in Jeruzalem. Duizenden pelgrims gingen naar de grote stad Jeruzalem. En we kunnen ons voorstellen dat veel straatverkopers hun kans roken en ook naar Jeruzalem gingen. Zij probeerden iets, geld, van de mensen te krijgen... Toch lukte dat lang niet altijd, de mensen wisten hoe ze ermee om moesten gaan. Maar in de tijd van het Pinksterfeest waar wij over lezen gebeurde er iets heel bijzonders. Er waren mensen. Eén van hen ging vertellen. Geen glad verkooppraatje, maar het evangelie... En er gebeurde iets. Mensen gaven niet hun geld... Ze gaven hun leven. Het oude leven was voorbij en het nieuwe leven begon. Zo plots. Wat zou er voor nodig zijn geweest om deze mensen, die kritisch konden omgaan met onbekende mensen met hun praatjes, hun oude geloof achter zich te laten, gedoopt te worden en een nieuwe leven tegemoet te gaan? Wat zou daarvoor nodig zijn geweest?

Dat moet iets groots, iets gigantisch zijn geweest... Het is de Heilige Geest. De Heilige Geest die door de leerlingen van Jezus heen werkt. De Heilige Geest die de harten van de mensen in Jeruzalem opende... De Heilige Geest die hier vanochtend waait in onze levens.

En zo klonk door de Heilige Geest uit de mond van Petrus een preek. De eerste preek binnen het christelijk geloof. En sindsdien zijn er vele preken geweest, hele matige, maar ook

preken die het leven van miljoenen mensen hebben veranderd: 'I have a dream'.

Vanochtend wil ik met u nadenken over de preek van Petrus op het Pinksterfeest. En ik wil vooral inzoomen op de laatste drie verzen die we met elkaar lezen. Daarin komt de hele preek samen rond vier punten: De boodschap van het evangelie is er voor het verstand, van genade, beiden vers 36, dat ons diep raakt in ons hart, vers 37, en dat we daardoor een nieuw leven tegemoet gaan, de verzen 38 en 39. Verstand, genade, hart, nieuw leven.

Eerst het verstand. Het publiek op deze eerste Pinksterdag was zeer divers. Er was een Joods feest en pelgrims uit de hele wereld waren aangekomen in Jeruzalem. Mensen van heel diverse plekken, met verschillende achtergronden en onverstaanbare talen... Maar ze hadden één ding gemeenschappelijk: het Joodse geloof. En daar steekt Petrus dus in. Dat raakt de hoorders.

Petrus benoemt in zijn preek een drietal teksten uit het Oude Testament. Joël 3, Psalm 16 en Psalm 110. Bekende teksten, maar Petrus geeft er een nieuw inzicht aan. Joël 3: Petrus steekt in bij de verbazing van de mensen. Iedereen hoort de leerlingen van Jezus in hun eigen taal spreken. Hoe kan dat? Dat is de Heilige Geest legt Petrus uit aan de hand van Joël 3. Het benadrukt de nieuwe tijd die is aangebroken. De Geest is gegeven. Het einde van der tijden is aangebroken. Wij leven sinds Pasen in de eindtijd. En lezen we: 'Dan zal ieder die de naam van de Heer aanroept worden gered.' En dat koppelt Petrus aan Jezus. Joël 3 gaat over Jezus. Het raakt het verstand, nieuw inzicht.

Evenzo Psalm 16, Petrus noemt de woorden van de Psalmist David: 'want U zult mij niet overleveren aan het dodenrijk en het lichaam van uw trouwe dienaar zal niet tot ontbinding overgaan.' Toch is het graf van David te vinden in Jeruzalem. Deze woorden kloppen niet, tenzij ze over een ander gaan: Jezus. Jezus was gestorven, maar Hij leeft. Psalm 16 gaat over Jezus. Het raakt het verstand, nieuw inzicht. En ook Psalm 110. Jezus is door God verheven en zit aan de rechterhand van God. Dat voorzegt David al in de Psalmen, maar pas in Jezus wordt het waarheid. Psalm 110 gaat over Jezus. Het raakt het verstand, nieuw inzicht.

Misschien hou je wel van puzzelen. Een kruiswoordpuzzel of een sudoku. Dan kan het weleens gebeuren dat je een hele tijd aan het nadenken bent... En dan opeens zie je het: zo zit het! Dat gebeurt hier tussen Petrus en zijn luisteraars. De Joodse Bijbel, ons Oude Testament, was een boek vol vraagtekens. Hoe zit het nu precies? Hoe zit het nu met de Messias? Veel vragen... En dan opeens hét antwoord: Jezus. Het raakt het verstand. Zo zit het, het klopt, alles valt samen.

Nog niet zo heel lang geleden werden christenen weleens weggezet als onnadenkende mensen. Zij geloven terwijl meer verstandige mensen nadenken en bewijzen zoeken. Dat is een zeer onjuist vooroordeel. Het geloof vraagt om steeds opnieuw weer na te denken, om vragen te stellen, op zoek te gaan naar antwoorden... Vaak leidt dat juist weer tot nieuwe vragen... Maar uiteindelijk ook tot antwoorden. En dan ervaar je hetzelfde als de luisteraars op de eerste Pinksterdag: Het raakt het verstand, nieuw inzicht.

Veel mensen die in de Bijbel lezen ervaren een kloof tussen het Oude Testament en het Nieuwe Testament. Het Nieuwe Testament voelt soms fijner, waar het Oude Testament vaak harder lijkt. Teksten over geweld, strijd, slachtoffers, leed... Moeilijke regels... Je denkt al snel: uhhh... geef mij maar het Nieuwe Testament: laten we het over Jezus hebben.

Petrus leert ons hier, en met hem letterlijk elke prediker uit het Nieuwe Testament die het Oude Testament aanhaalt: Het gaat

over Jezus... In elke tekst uit de Joodse Bijbel: het gaat over Jezus... Wij hebben dat niet altijd door. Wanneer wij in de Bijbel lezen stellen we onszelf de vraag: wat leert mij dit over mijn leven? Vaak kom je dan op hele mooie antwoorden... Maar je loopt ook vaak vast, zeker in het Oude Testament... Tenzij je eerst de belangrijkste vraag stelt: wat leert deze tekst mij over Jezus? En wanneer je door die bril de Bijbel gaat lezen, dan valt alles op zijn plek... Ook de lastigere teksten... Elke pagina in de Bijbel gaat over Jezus. In de geloofshelden zien we trekken van Jezus, en in anderen zien we de noodzaak van Jezus. De tabernakel, de tempel, ze leren ons over Jezus. Elke wet en elk gebod in de Bijbel leert ons: ik kan het niet, maar er is er één die het wel kan. De Bijbel ademt Jezus Christus.

Abraham die zijn zoon Izaäk wilt offeren, maar God die ingrijpt en als het ware zegt: jij hoeft het niet te doen, ik zal het doen. Koning David in wie wij messiaanse trekken zien, heen verwijst naar Christus. Jona die omwille van zijn zonde in de zee wordt geworpen en drie dagen in de vis verblijft is als Jezus die omwille van onze zonden in de dood geworpen wordt. Het gaat over Jezus.

Nog één voorbeeld. Aan het einde van Richteren staat een akelig verhaal over een man die met zijn bijvrouw op doorreis is. Er zijn slechte mensen die de man veel kwaad willen aandoen, maar de man duwt zijn bijvrouw naar hen toe. Hij offert zijn vrouw op om zichzelf te redden. De bijvrouw wordt op gruwelijke wijze vermoord. En als gevolg daarvan breekt een wrede burgeroorlog uit. Als je dat leest denk je... Geef mij maar het Nieuwe Testament... Tenzij je Jezus zoekt... En vindt... Jezus is de ware bruidegom. Wij zijn geen bijvrouw, wij zijn Zijn kerk. Hij sterft voor ons, zodat wij kunnen leven... Dat is genade. En wanneer het over Jezus gaat, gaat het over genade. Elke pagina in de Bijbel roept naar ons: het gaat over Jezus. Over Zijn genade.

De Pinksterpreek: boodschap van het verstand, boodschap van genade: Jezus! We lazen: 'Laat het hele volk van Israël er daarom zeker van zijn dat Jezus, die u gekruisigd hebt, door God tot Heer en messias is aangesteld.' Toen ze dit hoorden, waren ze diep getroffen'. Wat mij hier raakt, en wat Petrus eerder in zijn preek ook al noemde zijn de woorden: 'die u gekruisigd hebt'. Veel van de hoorders waren pelgrims. Zeven weken daarvoor toen Jezus aan het kruis hing waren de meesten van hen helemaal niet in Jeruzalem. Het is een keihard oordeel, één die volkomen onterecht klinkt... Maar wel volkomen juist is... Toen... En ook wij: 'Jezus, die u gekruisigd hebt'. Jij... U... Ik...

Ik denk dat wij hier een heel wezenlijk iets van het christelijk geloof raken: de zonde... En niet de zonde als abstract begrip... Maar de persoonlijke zonde die wij begaan... Volgens de Nederlandse wet is overspel niet verboden. Vijf kilometer te hard rijden is dat wel. Toch weten wij allemaal dat overspel veel meer kwaad aanricht. Het is persoonlijk. De ander geeft jou de liefde, en jij maakt dat kapot... Geen abstract filosofisch idee van de zonde, maar concreet... Persoonlijk...

Misschien ken je wel het verhaal van Petrus die Jezus verloochent. Jezus wordt gearresteerd en tot drie keer toe zegt Petrus dat hij Jezus niet kent. In het evangelie van Lucas lezen we daarover: 'De Heer draaide zich om en keek Petrus aan, en toen herinnerde Petrus zich de woorden van de Heer: 'Nog voor vannacht de haan gekraaid heeft zul je Mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.' Petrus was ontzet... Hij die alles heeft gegeven. Ons het leven geeft, Zijn leven geeft, ons overlaadt met liefde... Ik schiet hem tekort... Dat was Petrus... Maar ook de hoorders van zijn pinksterpreek, we lazen: Toen ze dit hoorden, waren ze diep getroffen... Meer letterlijk vertaald staat er: diep in het hart getroffen. Het is een beeld van een doorstoken hart...

Dat is wat er gebeurt wanneer jouw zonde niet een abstract iets is van gebroken regeltjes, maar persoonlijk... Diep in het hart getroffen: 'tegen U, tegen U alleen heb ik gezondigd,' woorden uit Psalm 51. Je weet tot in het diepst van je ziel: mijn daden, mijn zonden, doen degene die mij alles heeft gegeven pijn. Diepe pijn.

Ken jij dat gevoel? Ken jij de ervaring van een doorstoken hart vanwege wat jij Christus hebt aangedaan? Zo ja, dan ken jij ook de grootsheid van de genade van Jezus Christus... Zo nee, laat het tot je doordringen. Onze zonden zijn niet een zomaar iets, de prijs was enorm... Jezus is ervoor aan het kruis gegaan, werd door God verlaten. Hij stierf de dood die wij hadden moeten sterven... En dat deed Hij uit genade, uit liefde voor ons. Het was vanwege onze zonden dat Jezus aan het kruis ging, maar het waren niet de spijkers die hem daar hielden... Dat was Zijn liefde voor ons... Zo diep is Hij gegaan, voor jou, voor jouw zonden... Kijk naar jouw zonde... Laat het jouw hart doorsteken...

En dan als vanzelf komt de vraag op van de hoorder van Petrus' preek: 'Wat moeten we doen, broeders?' De vraag die volgt op de boodschap voor het verstand, van genade, dat ons diep raakt in het hart. Er klinken woorden van nieuw leven: 'Petrus antwoordde: 'Kom tot inkeer en laat u allen dopen in de naam van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor uw zonden. Dan zal de heilige Geest u geschonken worden, want voor u geldt deze belofte, evenals voor uw kinderen en voor allen die ver weg zijn en die de Heer, onze God, tot zich zal roepen.'

Kom tot inkeer... Laat je dopen in de naam van Jezus Christus... Met andere woorden: laat het oude leven achter je... En begin in Christus Jezus het nieuwe leven... Het goede leven... Zoals het bedoeld is... Dan is het goed tussen God en jou. De zonde is dan dankzij Christus vergeven. Jezus stierf de dood die wij hadden moeten sterven, en daardoor geeft hij het leven dat Hij het moeten leven. Het leven als kind van God. Erfgenaam van het Koninkrijk van God. En als kind van God ontvangen wij de Heilige Geest. Dat is een belofte, een zekerheid...

Ken jij dat leven al? Dat is reden tot enorme blijdschap. Vier dat feest, wees je er opnieuw van bewust hoe geweldig het is wat jij ontvangen hebt! Ken jij dat leven nog niet? 'Kom tot inkeer en laat u allen dopen in de naam van Jezus Christus om vergeving te krijgen voor uw zonden. Dan zal de heilige Geest u geschonken worden'. Wat houdt je tegen?

De mensen die hier op Hemelvaart waren hoorde mij in de preek wat vertellen over The Great Awakening in de 18e eeuw in Groot-Brittannië. Het was een periode dat veel mensen tot geloof kwamen of tot een sterker geloof... Gods Geest waaide. Eén van de meest bekende predikers van die periode was George Whitefield.

Whitefield was predikant, maar veel mensen kwamen niet naar de kerk. En dus ging hij naar hen toe. Op een gegeven moment ging Whitefield naar de kolenmijnen. Hij stond daar boven de grond de mijnwerkers op te wachten. Dat waren mannen met een zwaar leven. De gemiddelde levensverwachting was rond de veertig, ze werden door de bevolking vermeden en dat voor een hongerloontje. Niemand keek naar hen om. Tot Whitefield daar op een dag stond. De mijnwerkers kwamen boven de grond. Zwart van het stof uit de kolenmijnen. En Whitefield begon te preken... En net als op de Eerste Pinksterdag waaide de Heilige Geest door de harten van mensen heen... Op de zwarte vieze gezichten van de mijnwerkers verschenen toen witte vlekken... Hun tranen... Ze waren diep geraakt in hun hart... En zo begon het nieuwe leven...

Drieduizend mensen op de Eerste Pinksterdag. Sindsdien miljarden mensen... Ben jij al zover? Verstand, genade, hart, nieuw leven. Leef met Christus. Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410